

63ο Νηπιαγωγείο Ηρακλείου

Πρόγραμμα Πολιτιστικών Θεμάτων “Τα παιχνίδια του χθες και του σήμερα”

(Αρχαιότητα, Μινωική εποχή.... έως σήμερα)

Σχ. Έτος 2010-11

Στο πρόγραμμα συμμετείχαν όλα τα παιδιά του κλασσικού και του ολοήμερου τμήματος

Κλασσικό τμήμα

Νηπιαγωγός: Καλογιαννάκη Κλειώ

Ολοήμερο τμήμα

Νηπιαγωγοί: Καπνισάκη Ερωφίλη

Αυγουστάκη Αθηνά

1	Κοκολάκη Αλεξάνδρα	1	Αμπουχάνη Δέσποινα
2	Πατραμάνη Γεωργία	2	Αντεμισάρης Γρηγόρης
3	Πλαϊτής Δημήτρης	3	Ζησιμόπουλος Θοδωρής
4	Πλευράκη Ξένια	4	Κονιδάκης Στέφανος
5	Πλερωνάκη Χαρά	5	Μεσσαριτάκη Μαρία
6	Σπυργιαδάκης Γιώργος	6	Μισιρλάκης Μανόλης
7	Καλλιγιαννάκη Μαρίνα	7	Ποιμενάκη Ζωή
8	Κασσωτάκη Ραφαηλία	8	Χατζηιωάννου Αλέξανδρος
9	Κλωστράκης Χριστόφορος	9	Αβετισιάν Χριστίνα
10	Κόλα Τζίλε	10	Αμπουχάνη Κατερίνα
11	Κυριακάκης Γιώργος	11	Μπεζιάνι Ιωάννα
12	Μισαϊλίδης Μανόλης	12	Ποιμενάκη Αναστασία
13	Μπράχο Εμπρού	13	Σάρκα Λάουρα
14	Νικάκη Κατερίνα	14	Σφακιανάκης Μανόλης
15	Νικολιδάκη Ευδοξία	15	Τζαγκαράκη Εμμανουέλα
16	Τσαγκαράκης Παναγιώτης	16	Χαλκιαδάκης Μανόλης
17	Τσαγκαράκη Εβελίνα		
18	Χαρκιωτάκης Νικόλας		



Τα παιχνίδια

Το παιχνίδι γενικά

Το παιχνίδι και η κίνηση αποτελεί ζωτική ανάγκη για κάθε νεαρή ζωή μέσα στη φύση. Το συναντάμε στα ζώα, που τρέχουν, πηδούν, παίζουν μεταξύ τους, με τη μητέρα τους, ή κυνηγώντας άλλα μικρότερα μιμούμενα τη μητέρα τους. Αυτή η φυσική ανάγκη δεν μπορεί να λείπει από τα παιδιά.

Παιδί και παιχνίδι είναι δύο λέξεις που συνεπάγεται η μία την άλλη. Από τη στιγμή της γέννησης του το παιδί παίζει κουνώντας τα χεράκια και τα ποδαράκια του, αργότερα με διάφορες κουδουνίστρες και παιχνιδάκια, συνεχίζει με μπάλες, κούκλες (τα κορίτσια), κ.τ.λ., τρέχει ποιος θα βγει πρώτος, ποιος θα πηδήσει πιο ψηλά ή πιο μακριά και φτάνει στο ομαδικό παιχνίδι στις γειτονιές.

Μέσα από αυτό εδώ και χιλιάδες χρόνια τα παιδιά σ' όλο τον κόσμο ψυχαγωγούνται, αυτοδιαπαιδαγωγούνται, δοκιμάζουν και ασκούν τις δυνάμεις τους, ανταγωνίζονται σωστά με τα συνομήλικα τους, μαθαίνουν να πειθαρχούν στους κανόνες, φτιάχνουν χαρακτήρα, δημιουργούν προσωπικότητα, κοινωνικοποιούνται, ασκούν το σώμα και το πνεύμα τους, κρατώντας τα σε καλή φυσική κατάσταση.

ΤΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ ΣΤΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΚΑΙ Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΟΥ

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΑΔΑ

Το παιχνίδι έχει παίξει σημαντικό ρόλο στη ελληνική κοινωνία. Από την αρχαιότητα ως και στις μέρες μας έχει βοηθήσει τα παιδιά του λαού μας, να ξεπεράσουν πολλές δύσκολες καταστάσεις και να υπάρχουν ως σήμερα.

Οι αρχαίοι Έλληνες έδιναν μεγάλη σημασία στο ρόλο του παιγνιδιού. Το είχαν σαν μέσο αυτοαγωγής. Αυτοί πρώτοι κατάλαβαν την αξία των ομαδικών παιγνιδιών και πίστευαν ότι με αυτά πραγματοποιείται η τελειοποίηση του ανθρώπου. Γι' αυτό τα εντάξαν στο πρόγραμμα αγωγής των παιδιών. Θεωρούσαν όμως ότι ήταν σημαντικά και για τους μεγάλους. Έτσι και οι μεγάλοι αφιέρωναν μεγάλο μέρος από τον ελεύθερο χρόνο τους σε ομαδικά παιγνίδια και σε αγώνες. Στην αρχαία Ελλάδα έπαιζαν πολλά ομαδικά παιγνίδια. Τα έπαιζαν στο δρόμο και στις αυλές, και πάντα υπήρχαν κανόνες, που όλοι έπρεπε να τηρούν πιστά. Γι' αυτό επίσης, έλεγαν πως το παιχνίδι είναι ένα μεγάλο αγαθό. Αναπτύσσει την συντροφικότητα, ασκεί το σώμα, καλλιεργεί το πνεύμα, μαθαίνει τα παιδιά να σέβονται τους κανόνες-νόμους του παιγνιδιού και έτσι, όταν μεγαλώσουν, να σέβονται και να τηρούν τους νόμους της πατρίδας τους.

2

ΝΕΩΤΕΡΗ ΕΛΛΑΔΑ

Στους νεώτερους χρόνους τα παιγνίδια έπαιζαν σπουδαίο ρόλο για τα παιδιά του λαού μας. Τα

χρόνια της Κατοχής (1940 –44) ήταν πολύ δύσκολα για όλους. Οι ελλείψεις σε ρούχα και τρόφιμα, η εξαθλίωση και η φτώχεια κυριαρχούσαν σ' όλη τη χώρα. Τα παιδιά ήταν αδύνατα ,καχεκτικά, ρακένδυτα, και ψειριασμένα ,και ζούσαν με το φόβο του θανάτου. Κατάφεραν να επιβιώσουν χάρη στη λιγοστή τροφή, που τους εξασφάλιζαν όπως μπορούσαν οι γονείς τους, και με το παιγνίδι. Το παιγνίδι τα έκανε να ζουν και να νιώθουν, για όσο διαρκούσε αυτό, ελεύθερα και ανέμελα από τα προβλήματα, τα γέμιζε με θάρρος, αυτοπεποίθηση, και χαρά. Από την άλλη, μέσα από την κίνηση διασφάλιζαν, όσο αυτό ήταν δυνατό, την καλή τους υγεία και την ομαλή ανάπτυξη του σώματος τους.

Αργότερα , μεταπολεμικά , οι συνθήκες διαβίωσης ήταν πολύ δύσκολες και τα παιδιά από πολύ μικρά αναγκάζονταν να εργαστούν, για να συνεισφέρουν στην οικογένεια. Όμως παρ' όλες τις δυσκολίες που αντιμετώπιζαν κατάφερναν συχνά, με την πρώτη ευκαιρία , να ξεκόψουν από τη δουλειά και να παίξουν με τους συνομήλικους τους, στο δρόμο. Έτσι ,έστω και για λίγο, ζούσαν και να εκφράζονταν σαν παιδιά. Με το παιγνίδι ξεχνούσαν για λίγο τα προβλήματα και τις δυσκολίες, χαλάρωναν, διασκεδάζαν και έτσι κατάφερναν να μην χάσουν το κουράγιο τους και την αισιοδοξία τους για την ζωή και ένα καλύτερο αύριο.

Σήμερα αν και οι αλάνες, κυρίως στις πόλεις, έχουν μειωθεί ως εξαφανιστεί, τα παιδιά χαίρονται όταν βρίσκουν χώρο για να παίζουν, να τρέξουν, να κινηθούν. Δυστυχώς η εύρεση χώρου δεν είναι εφικτή στις σύγχρονες πόλεις. Τα κτίσματα και οι δρόμοι δεν βοηθάνε το παιδί και το παιγνίδι. Τα πάρκα και τα αθλητικά κέντρα, όπου υπάρχουν, είναι οι μόνοι χώροι όπου μπορούν να παίξουν. Το πρόβλημα της μη ύπαρξης χώρων για παιγνίδι, έχει σαν αποτέλεσμα τα παιδιά να ασχολούνται με ηλεκτρονικά παιγνίδια και να καθηλώνονται στο σπίτι, να μην κινούνται όσο θα ήθελαν και θα έπρεπε, να γίνονται οκνηρά, μοναχικά, με προβλήματα βάρους, κατά μεγάλο ποσοστό, και κοινωνικότητας.

ΠΑΙΓΝΙΔΙΑ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑΣ

ΑΤΟΜΙΚΑ

- Πήλινη κουδουνίστρα

Ένα από τα πρώτα παιχνίδια που έπαιζαν τα μωρά στην αρχαιότητα ήταν “ η πλαταγή”. Μια πήλινη κουδουνίστρα που ο θόρυβος της διασκεδάζε και ηρεμούσε το μωρό. Πίστευαν ακόμα, ότι έδιωχνε μακριά τα κακά πνεύματα- γιατί την εποχή εκείνη απλά αντικείμενα συνδέονταν συχνά με τη θρησκεία

-Το σείστρο

Συχνά οι μητέρες και οι παραμάνες των μικρών παιδιών χρησιμοποιούσαν σαν κουδουνίστρα το σείστρο. Το σείστρο είναι ένα από τα πιο παλιά μουσικά όργανα της Ευρώπης. Το όνομα του προέρχεται από το ρήμα “σειώ”, που σημαίνει κουνάω. Κουνούσαν το σείστρο και τα μικρά χάλκινα ή πήλινα δισκάκια που ήταν κρεμασμένα επάνω του, έκαναν θόρυβο.

4

-Πήλινη κούκλα

Έφτιαχναν με πηλό κούκλες που ήταν γυμνές, για να μπορούν τα παιδάκια να τις ντύνουν, όπως κάνουν και τα σημερινά παιδιά. Τα χέρια και τα πόδια στερεώνονταν με σύρμα στους ώμους και κάτω από τον χιτώνα, για να μπορούν να κινούνται.

Έφτιαχναν όμως και κούκλες σαν αγάλματα, χωρίς κίνηση. Κούκλες, σε σχήμα καμπάνας “καμπανόσχημη”

-Σβούρα

Ένα παιχνίδι που έχει κίνηση και γι' αυτό αρέσει σε όλα τα παιδιά, είναι η σβούρα. Τη σβούρα οι αρχαίοι Έλληνες την έλεγαν στρόμβο και στρόβιλο(επειδή στροβιλίζεται,κάνει γύρους). Υπήρχαν και υπάρχουν πολλών ειδών σβούρες.

4

-Η Ίυγξ

Ανάμεσα στα παιχνίδια που προτιμούν τα παιδιά, είναι η Ίυγξ. Σε ένα ξύλινο συνήθως τροχίσκο ανοίγουν δυο τρύπες, περνούν διπλή κλωστή και αφού την περιστρέψουν, μια τραβούν και μια χαλαρώνουν. Ο ήχος που παράγεται θυμίζει ένα πουλί, την ίυγα, δηλαδή την μυρμηγκοφάγο, από το οποίο πήρε και το όνομα του το παιχνίδι. Λένε μάλιστα πως ανάλογα με τον ήχο μπορούν να κάνουν διάφορες προβλέψεις.

-Γιο-Γιο

Οι παίκτες σκαλίζουν στο ξύλο δυο δίσκους που ενώνονται στο κέντρο με έναν κυλινδρικό άξονα , πάνω στον οποίο στερεώνουν την αρχή μιας κλωστής την οποία στη συνέχεια τυλίγουν γύρω-γύρω . Το γιο-γιο είναι έτοιμο . Το αφήνουν να πέσει και η κλωστή ξετυλίγεται ,ενώ με μια κίνηση του χεριού ξαναμαζεύεται γύρω από τον άξονα. Έπειτα , το αφήνουν πάλι να πέσει και ξανά από την αρχή.

5

-Άθουρμα

Αγαπημένο παιχνίδι των μεγαλύτερων σε ηλικία αγοριών ήταν «**το άθουρμα**», ένα πήλινο αλογάκι πάνω σε ρόδες, που το έσερναν σε όλο το σπίτι.

-Σφαίρα

. Παιζόταν από κορίτσια με τη «σφαίρα», μπάλα από δέρμα ή κομμάτια ύφασμα, ραμμένα και παραγεμισμένα με αλογότριχες, άχυρο ή μαλλί. Τα αγόρια, πετώντας την μπάλα με τα χέρια, προσπαθούσαν να την περάσουν στο στόμιο ενός αγγείου, κάτι σαν τη σημερινή καλαθοσφαίριση.

5

-Κάλαμον περιβαίνειν

Το παιχνίδι αυτό το έπαιζαν τα μικρά αγόρια. Έπαιρναν ένα καλάμι ή ένα απλό ξύλο,φαντάζονταν πως ήταν ένα περήφανο άλογο, το καβαλίκευαν και έτρεχαν μ' αυτό σαν γενναίοι καβαλάρηδες.

-Τροχός- Τσέρκι

Οι τροχοί είναι συνήθως ένα απλό στεφάνι, από ξύλο ή μέταλλο, που για να κυλήσει έπρεπε να το χτυπήσεις με το χέρι ή με ένα ξύλο. Με στεφάνι έτρεχαν μικροί και μεγάλοι. Γι' αυτό και το μέγεθος του στεφανιού ήταν ανάλογο με τον παίκτη.

5

ΟΜΑΔΙΚΑ

-Απόρραξις

Οι παίκτες κτυπούν τη μπάλα με δύναμη στο έδαφος ώστε να αναπηδήσει. Έπειτα την πιάνουν και την ξανακτυπούν. Όποιος παίκτης πετύχει τα πιο πολλά κτυπήματα κερδίζει . Άλλοτε πάλι πετούν τη μπάλα στον τοίχο και πρέπει να την πιάσουν πριν πέσει στο έδαφος. Το παιχνίδι αυτό μπορούν να παίζουν μόνοι τους ή και περισσότεροι.

-Το αστραγαλίζεин

Το αστραγαλίζεин , το παιχνίδι δηλαδή με τους αστράγαλους ή αλλιώς τα κότσια , είναι από τα πιο αγαπημένα ,τόσο των αγοριών, όσο και των κοριτσιών. Τους αστράγαλους τους μαζεύουν από τα πίσω πόδια των κατσικιών και των αρνιών . Καμιά φορά αντί για αστράγαλους χρησιμοποιούν πετρούλες ή καρύδια και αμύγδαλα που τους αρέσουν και να τα τρώνε! Τα παιδιά έπαιζαν και τους «αρτιάζεин αστραγάλους» , τα μόνα ζυγά . Έκρυβε ο ένας του αστραγάλους στο χέρι του κι ο άλλος προσπαθούσε να μαντέψει αν ο αριθμός των αστράγαλων ήταν μονός ή ζυγός.

6

-Η Διελκυστίνδα

Στη διελκυστίνδα τα παιδιά στέκονταν σε δύο αντικριστές γραμμές, το ένα πίσω από το άλλο, κρατώντας ένα σκοινί και προσπαθούσαν να τραβήξουν την αντίθετη ομάδα προς το μέρος τους

Άλλη παραλλαγή είναι:

Οι παίκτες καρφώνουν στο χώμα ένα δοκάρι που στο μέσο του έχει μια τρύπα από όπου περνούν ένα σκοινί. Στις δύο άκρες του, δένεται από ένας παίκτης, έτσι ώστε ο ένας να μην κοιτά τον άλλο, και προσπαθούν τραβώντας με δύναμη, να φέρουν ο ένας τον άλλον κοντά στη δοκό. Το παιχνίδι αυτό παίζεται και με ισάριθμους σε κάθε πλευρά παίκτες.



-Κολλαβίζεин(μπίζ)

Πρώτα τα παιδιά βάζουν κλήρο για να δουν ποιος θα τα φυλάει. Το παιδί που θα του πέσει ο κλήρος στέκει σκυφτό και βάζει το δεξί του χέρι κάτω από την αριστερή του μασχάλη, κρατώντας την παλάμη ανοιχτή προς τα πάνω, ενώ με το αριστερό χέρι κρατάει κλειστά τα μάτια του. Τα άλλα παιδιά στέκονται πίσω του. Ένα από αυτά χτυπάει την ανοιχτή παλάμη και ύστερα όλοι μαζί χοροπηδούν και στριφογυρίζουν το δάκτυλο τους φωνάζοντας “μπίζζζ”, όπως κάνει η μέλισσα. Το παιδί που τα φυλάει πρέπει να μαντέψει ποιος τον χτύπησε στην παλάμη. Αν δεν το βρει, τα ξαναφυλάει, αν όμως το ανακαλύψει, τότε το παιδί που το χτύπησε, παίρνει τη θέση του και το παιχνίδι συνεχίζεται.



6

-Η αποδιδρασκίνδρα(σημερινό κρυφτό)

Ένας παίκτης κλείνει τα μάτια του και οι άλλοι τρέχουν να κρυφτούν σε ορισμένο χρόνο .Ο παίκτης ανοίγει τα μάτια του και ψάχνει να τους βρει. Κάθε φορά που βρίσκει έναν , πρέπει να προλάβει να τρέξει πρώτος στη θέση του , αλλιώς χάνει .

-Ακινήτινδα (Αγαλματάκια)

Το αρχαίο παιχνίδι ακινήτινδα παίζεται και σήμερα με το όνομα αγαλματάκια, μόνο που υπάρχουν κάποιες διαφορές. Στην ακινήτινδα, οι παίχτες μόλις δοθεί το σύνθημα πρέπει να μείνουν ακίνητοι σε όποια στάση βρίσκονται. Εκείνος που θα κουνηθεί βγαίνει από το παιχνίδι. Στα αγαλματάκια, βρίσκονται όλα τα παιδιά στη γραμμή εκτός από ένα. Αυτό το παιδί βρίσκεται περίπου πέντε μέτρα μακριά από τα άλλα παιδιά και με γυρισμένη πλάτη λέει: "Αγαλματάκια ακούνητα, αμίλητα, αγέλαστα, μέρα ή νύχτα. Τα υπόλοιπα παιδιά όταν μιλάει κουνιούνται, όταν όμως ρωτάει απαντούν "μέρα" ή "νύχτα". Αν πουν "νύχτα" συνεχίζεται το παιχνίδι και αν πουν "μέρα" γυρνάει και μένουν όλοι αγάλματα. Τότε όποιος κουνηθεί μπαίνει στη θέση του παιδιού και ξαναρχίζει το παιχνίδι.

7

-Αμπάριζα

Στην αμπάριζα χωριζόμαστε σε δυο ισάριθμες ομάδες. Η κάθε ομάδα έχει την έδρα της, που την ονομάζουμε "Μάνα". Σκοπός του παιχνιδιού είναι ο ένας να ακουμπήσει τον άλλο, αλλά για να το κάνει αυτό θα πρέπει πιο μπροστά να έχει ακουμπήσει την μάνα, φωνάζοντας, "παίρνω αμπάριζα και βγαίνω" και μετά να προσπαθήσει να ακουμπήσει τον άλλο. Αν τα καταφέρει ο άλλος γίνεται αιχμάλωτος της ομάδας και έτσι η ομάδα αυτή με τον παραπάνω παίχτη έχει πιο πολλές δυνατότητες να αιχμαλωτίσει όλους τους παίχτες της άλλης ομάδας και να είναι νικήτρια.

Αργότερα αυτό το παιχνίδι το συναντάμε με την ονομασία "σκλαβάκια"

-Πλάτη-Πλάτη

Δυο παιδιά στημένα πλάτη-πλάτη και με πλεγμένα χέρια σηκώνουν το ένα το άλλο. Αυτός που έχει το φορτίο σκύβει και ρωτά τον άλλο:

-Τι βλέπεις επάνω;

-Ουρανό.

-Τι βλέπεις κάτω;

-Γη.

-Τι τρως;

-Φακή

-Πέσε κάτω απ' το σακί, του έλεγε και άλλαζαν θέση.

7

ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ ΤΟΥ ΧΘΕΣ

-Πεντόβολα

Παίζεται από αγόρια και κορίτσια. Είναι παιχνίδι αρκετά δύσκολο. Χρειάζεται δεξιότητες και γρηγοράδα. Το κάθε παιδί έχει πέντε χαλίκια στρογγυλά και λεία, στο μέγεθος ενός φουντουκιού. Τα δύο παιδιά που θα πάρουν μέρος στο παιχνίδι, κάθονται αντικριστά και έχουν χάμω, μπροστά τους, τα τέσσερα χαλίκια, ενώ το πέμπτο το κρατάνε στη χούφτα τους. Ο πρώτος παίχτης πετάει ψηλά το χαλίκι που έχει στη χούφτα του και με μια γρήγορη κίνηση, ενώ το χαλίκι του είναι ακόμη στον αέρα, προσπαθεί να πάρει από κάτω ένα χαλίκι από τα τέσσερα. Αν προλάβει να το πάρει και να χουφτώσει μαζί και το άλλο που κατεβαίνει από ψηλά, συνεχίζει ώσπου να πάρει ένα - ένα και τα τέσσερα. Αν δεν τα καταφέρει αρχίζει ο επόμενος. Κάθε φορά ο παίχτης αφήνει στην άκρη το πεντόβολο που έπιασε, για να πιάσει άλλο. Το παιδί που κατάφερε να τα πιάσει ένα - ένα περνάει στη δεύτερη φάση, την πιο δύσκολη. Τα αφήνει όλα και προσπαθεί να τα πιάσει δυο - δυο. Ύστερα τρία με μιας, ύστερα τέσσερα.

Μετά από αυτές τις δοκιμασίες, το παιδί ακουμπάει κάτω το μεγάλο δάκτυλο και το δείκτη του ενός χεριού του, έτσι που να σχηματίζει καμάρα και ξαναπετάει το ένα χαλίκι ψηλά προσπαθώντας να σπρώξει από ένα χαλίκι κάθε φορά κάτω από την καμάρα.

Τελευταία, το παιδί που έχει περάσει με επιτυχία όλες τις φάσεις του παιχνιδιού, κάνει το παρακάτω:

Πετάει όλα τα χαλίκια ψηλά (όχι πολύ ψηλά για να μη σκορπίσουν) και προσπαθεί να τα ξαναπιάσει όλα με τα δυο του χέρια, που τα ενώνει με τις παλάμες προς τα κάτω. Οι ράχες των παλαμών ενωμένες στους δείκτες (με τα μεγάλα δάκτυλα από κάτω) σχηματίζουν ένα είδος σκάφης. Όποιο παιδί μπορέσει να τα πιάσει όλα, είναι ο νικητής.

8

-Κουτσό

Παιζόταν από δυο άτομα. Τα παιδιά χαράζουν στο χώμα τετράγωνα από το 1 ως το 6.

Με λάχνισμα αποφασίζουν ποιος θα παίξει πρώτος. Το πρώτο παιδί που άρχισε, έριχνε μια στρογγυλή πέτρα στην αρχή του σχεδίου. Έπρεπε στηριγμένο στο ένα πόδι να σπρώξει μ' αυτό την πέτρα ώστε να βγει έξω από το σχέδιο στην αρχή. Στη συνέχεια έριχνε την πέτρα στο δεύτερο τετράγωνο κι έμπαινε με το ένα πόδι στο σχέδιο και τετράγωνο -τετράγωνο έφτανε σ' εκείνο που βρισκόταν η πέτρα. Πάλι χτυπώντας την με το πόδι με το οποίο πατούσε στο έδαφος προσπαθούσε τετράγωνο -τετράγωνο να τη βγάλει έξω από το σχέδιο στην αρχή του. Αυτή η διαδικασία συνεχιζόταν με το τρίτο, το τέταρτο και το πέμπτο τετράγωνο. Δεν έπρεπε ούτε η πέτρα ούτε το πόδι να ακουμπήσει στις γραμμές του σχεδίου. Αν ακουμπούσε στη γραμμή έβγαινε από το παιχνίδι και ξεκινούσε το άλλο παιδί. Επίσης έχανε το παιδί του οποίου η πέτρα δε θα πήγαινε στο τετράγωνο που ήταν η σειρά του. Αν για παράδειγμα έπρεπε να ρίξει την πέτρα του στο 4ο τετράγωνο κι αυτή όπως την πετούσε πήγαινε στο 5ο τότε το παιδί αυτό έχανε και συνέχιζε το άλλο παιδί.

-Χαλασμένο τηλέφωνο

Το παιχνίδι παίζεται με πολλούς παίκτες. Κάθονται σε κύκλο και ο πρώτος λέει μια λέξη στο αυτί του δεύτερου, ο δεύτερος στον τρίτο, ...έτσι ώστε να φτάσει στον τελευταίο. Αν ο τελευταίος βρει την αρχική λέξη, τότε πηγαίνει μπροστά και λέει την δική του.

9

-Η γάτα και το ποντίκι

Τα παιδιά κάθονται κάτω σταυροπόδι σε σχήμα κύκλου. Έχουν 2 μπάλες ,μια μεγάλη που είναι η γάτα και μια μικρή που είναι το ποντίκι. Ξεκινάμε με την μικρή, δίνοντας την, το ένα παιδί στο άλλο χέρι-χέρι και μετά και την μεγάλη, λέγοντας:

“-Τρέξε-τρέξε ποντικάκι μη σε πιάσει το γατάκι
κι αν σε πιάσει πεινασμένο θα σε φάει το καημένο”.

Αυτό επαναλαμβάνεται μέχρι η μεγάλη μπάλα να συναντηθεί με την μικρή στο ίδιο παιδί, όπου η γάτα τρώει το ποντίκι.

-Πετάει-πετάει

Τα παιδιά κάθονται οκλαδόν, σε κύκλο, με προτεταμένα τα χέρια τους και τεντωμένο το δείκτη τους.

Ο αρχηγός της ομάδας σηκώνει το χέρι του (με τεντωμένο το δείκτη) και φωνάζει στα άλλα παιδιά ανεβοκατεβάζοντας το χέρι του:

"Πετάει, πετάει το πουλί".

Τα παιδιά, αν συμφωνούν, σηκώνουν και αυτά το χέρι τους.

Τα παιδιά κατεβάζουν τα χέρια και ο αρχηγός ξαναφωνάζει γρήγορα με την ίδια κίνηση:

"Πετάει, πετάει ... το κλουβί", προσπαθώντας να παρασύρει τα παιδιά.

Όποιο παιδί σηκώσει το χέρι του χάνει και βγαίνει έξω από τον κύκλο, αφού το κλουβί δεν πετάει.

Το παιχνίδι συνεχίζεται:

"Πετάει, πετάει ... το σπουργίτι, το σκουλήκι, η πεταλούδα, η καλιακούδα" κ.α.

Το παιδί που μένει τελευταίο είναι ο νικητής!

-Αλάτι ψιλό

Τα παιδάκια σχηματίζουν κύκλο και κάθονται στα γόνατα με το πρόσωπο γυρισμένο στο εσωτερικό του κύκλου. Ένα παιδί που βγαίνει με λάχνισμα κρατάει ένα μαντηλάκι στο χέρι του και κάνει απέξω τον γύρο του κύκλου τραγουδώντας:

"Αλάτι ψιλό, αλάτι χοντρό
έχασα τη μάνα μου
και πάω να τη βρω!
Παπούτσια δε μου πήρε
να πάω στο χορό,
και αν δεν μου τα πάρει,
θα πάω μοναχός!"

Καθώς κάνει το γύρο τραγουδώντας ρίχνει το μαντηλάκι πίσω από ένα παιδί. Μόλις πάψει το τραγούδι, τα παιδιά έχουν το δικαίωμα να γυρίσουν πίσω και να δουν σε ποιο έχει ρίξει το μαντήλι. Εκείνο που το βλέπει ριγμένο πίσω από την πλάτη του πρέπει αμέσως να σηκωθεί και να κυνηγήσει εκείνη που το έριξε, ενώ αυτή τρέχει να πιάσει τη θέση του. Αν το πετύχει, τότε τα

φυλάει η δεύτερη.

10

-Λύκε, λύκε, είσαι δω;

Ένα παιδί βγαίνει με λάχνισμα για το ποιος θα είναι πρώτος ο λύκος.

Κάνουν κύκλο γύρω από τον λύκο, περπατούν και φωνάζουν:

"Περπατώ, περπατώ μες στο δάσος, όταν ο λύκος δεν είναι εδώ. Λύκε, λύκε είσαι δω;"

"Ναι! Βάζω το παντελόνι μου"

"Περπατώ, περπατώ μες στο δάσος, όταν ο λύκος δεν είναι εδώ. Λύκε, λύκε είσαι δω;"

"Ναι! Βάζω το πουκάμισό μου (τις κάλτσες, τα παπούτσια, το καπέλο... κλπ) , την μαγκούρα μου και σας κυνηγώ."

Ο λύκος τρέχει και κυνηγά τα παιδιά. Όποιο παιδί πιάσει, γίνεται αυτό λύκος και το παιγνίδι επαναλαμβάνεται.

10

-Βασιλιά, βασιλιά

Με λάχνισμα βγαίνει ο βασιλιάς, ο οποίος κάθεται σε μια γωνιά με ύφος μεγαλόπρεπο.

Όλα τα παιδιά πηγαίνουν μπροστά στο βασιλιά και του λένε:

-Βασιλιά, βασιλιά με τα 12 σπαθιά,τι δουλειά;

-Τεμπελιά!

-Και τα ρέστα;

-Παγωτά.

-Είπε η γιαγιά να μας κάνεις μια δουλειά.

- Τι δουλειά;

Τα παιδιά προσπαθούν να δείξουν με νοήματα και κινήσεις στον βασιλιά, μια δουλειά που αποφάσισαν από πριν, να κάνουν. Ο βασιλιάς πρέπει να μαντέψει τη δουλειά. Αν την βρει κερδίζει, διαφορετικά επιλέγεται κάποιο άλλο παιδί για βασιλιάς.

-Η κολοκυθιά

Αγόρια-κορίτσια από 6 ετών και πάνω αλλά και μεγάλοι

Οι παίκτες (5 ως 10) κάθονται γύρω-γύρω και βγάζουν έναν αρχηγό, το πιο μεγάλο απ' τα παιδιά ή τον πιο έξυπνο, ανάμεσα στους μεγάλους. Καθένας απ' τους παίκτες παίρνει έναν αριθμό. Εκείνος που κάθεται στ' αριστερά του αρχηγού, παίρνει τον αριθμό 1 κι ο διπλάνός του το 2 κι έτσι ως το τέλος. Κάθε παίκτης πρέπει να θυμάται καλά τον αριθμό του, γιατί απ' αυτό θα εξαρτηθεί αν θα κερδίσει ή θα χάσει.

-Πρώτος μιλάει ο αρχηγός και λέει:

- Έχω μια κολοκυθιά που κάνει 3 (π.χ.) κολοκύθια!

Μόλις αναφέρει αυτόν τον αριθμό, εκείνος που έχει το 3, πρέπει αμέσως να σηκωθεί και να πει:

- Και γιατί να κάνει τρία;

- Και πόσα θέλεις να κάνει; *Ρωτάει ο αρχηγός.*

- Να κάνει (π.χ.) πέντε.

Μόλις ακούσει τον αριθμό του εκείνος που έχει το πέντε, πρέπει αμέσως να σηκωθεί και να πει: «Και γιατί να κάνει πέντε;» και το παιχνίδι συνεχίζεται μ' αυτόν τον τρόπο.

Αν κανείς ακούσει τον αριθμό του και δεν σηκωθεί ή σηκωθεί ακούγοντας τον αριθμό που έχει άλλος ή πει ανύπαρκτο αριθμό (π.χ. το 12 αν είναι 10 τα παιδιά), τότε χάνει. Νικητής είναι αυτός που μείνει τελευταίος.

11

-Περνά, περνά η μέλισσα

Αυτό είναι ένα παλιό παραδοσιακό παιχνίδι. Συγκεντρώνονται τουλάχιστον έξι παιδιά. Τα παιδιά της ομάδας διαλέγουν ανάμεσα τους δύο μάνες. Η κάθε μάνα έχει βάλει κάτι στο μυαλό της για να ρωτά τα παιδιά που θα περνούν από μπροστά της, π.χ η μια μάνα βάζει τον ήλιο και η άλλη το φεγγάρι. Οι δύο μάνες στέκονται αντικριστά με σηκωμένα τα χέρια σαν γέφυρα και χτυπούν παλαμάκια και τραγουδούν:

“περνά περνά η μέλισσα, με τα μελισσόπουλα και με τα παιδόπουλα. ».

Όταν τελειώσει το τραγουδάκι, το παιδί που βρίσκεται ανάμεσα στους δύο αρχηγούς πρέπει να διαλέξει μία από τις δύο συνθηματικές λέξεις που αυτοί έχουν προ επιλέξει και λένε μυστικά στο αυτί. Ανάλογα με την λέξη που θα επιλέξει, στοιχίζεται και πίσω από τον αντίστοιχο παίκτη- μάνα. Όταν τελειώσουν όλα τα παιδιά της ομάδας οι δύο μάνες δίνουν τα χέρια σφιχτά και από πίσω τους οι ομάδες τους κρατιούνται από τη μέση της καθεμιάς. Όποια ομάδα τραβήξει προς το μέρος της την άλλη, κερδίζει.

-Το δαχτυλίδι

Παίζεται με 4-10 παιδιά. Η μάνα έχει στα χέρια της ένα δαχτυλίδι και το περνάει από τα χέρια των παιδιών και λένε ένα τραγούδι:

"Πουν' το, πουν' το

το δαχτυλίδι,

ψάξε, ψάξε

δεν θα το βρεις!

δεν θα το βρεις,

δεν θα το βρεις,

το δαχτυλίδι που ζητείς

Κάποια στιγμή αφήνει το δαχτυλίδι σε κάποιον χωρίς να το πάρουν είδηση τα άλλα παιδιά. Πρέπει να βρουν σε ποιον έχει αφήσει το δαχτυλίδι. Μετά πηγαίνει η μάνα μαζί με το παιδί και κρύβουν σε κάποιο σημείο του σώματος του παιδιού το δαχτυλίδι. Επιστρέφουν στην ομάδα και ορίζει κάποιο παιδί να ψάξει για το βρει. Εάν το βρει, κερδίζει και γίνεται αυτός μάνα.

-Η τυφλόμυγα

Η τυφλόμυγα παίζεται από δύο παιδιά και πάνω. Στην αρχή τραβάνε έναν κλήρο για να δούνε ποιος θα τα φυλάει. Αυτός κλείνει τα μάτια του με ένα μαντήλι ώστε να μη βλέπει και οι υπόλοιποι τον περιφέρουν σε διάφορες κατευθύνσεις ώστε να χάσει τον προσανατολισμό του. Εν τω μεταξύ τα παιδιά την ώρα που τον περιφέρουν αλλάζουν τη θέση που είχαν στην αρχή δηλαδή πριν κλείσει τα μάτια του. Όποιο παιδί πιάσει πρέπει να βρει πως το λένε δηλαδή ποιο είναι. Αν το αναγνωρίσει τότε αυτό το παιδί κάνει τη τυφλόμυγα. Και έτσι αυτό συνεχίζεται, μέχρι να παίξουν όλα τα παιδιά

ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ ΤΟΥ ΣΗΜΕΡΑ

Τα παιδιά σήμερα αφιερώνουν ένα μεγάλο μέρος του ελεύθερου χρόνου τους στην τεχνολογία, με **πνευματικά και ηλεκτρονικά παιχνίδια**, ενώ παλιότερα τα παιχνίδια ήταν πιο ευρηματικά, απαιτούσαν περισσότερη σωματική προσπάθεια και παίζονταν έξω στην ύπαιθρο, στην φύση, σε αντίθεση με σήμερα που είναι πιο παθητικά και παίζονται σε κλειστούς χώρους.

Δεν πρέπει όμως, να παραμελούμε την άθληση και το παιχνίδι έξω στην ύπαιθρο.

Παίξε λοιπόν κι εσύ, χωρίς να φοβάσαι ότι χάνεις τον χρόνο σου.

Οι ώρες του παιχνιδιού είναι πάντα κερδισμένες.

Εκτός από τη χαρά και την ξεκούραση που δίνει το παιχνίδι πάντα έχει κάτι να σου μάθει.

Πήγαινε λοιπόν, τώρα να παίζεις.

Όμως, πρόσεξε, όχι ζαβολιές!

ΚΑΛΗ ΣΟΥ ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΗ.....

Βιβλιογραφία:

- 1) Ελάτε να παίζουμε στο χρόνο. Λήδα Κροντηρά.
- 2) Τα ξεχασμένα παιχνίδια. Άννα Λαουτάρη -Γκριτζάλα
- 3) Παίζοντας στην Αρχαία Ελλάδα με τον Λύσιον και την Τιμαρέτη (Μουσειακή βαλίτσα από το μουσείο Γουλανδρή)
- 4) Internet.
- 5) Πληροφορίες που έφεραν τα παιδιά.